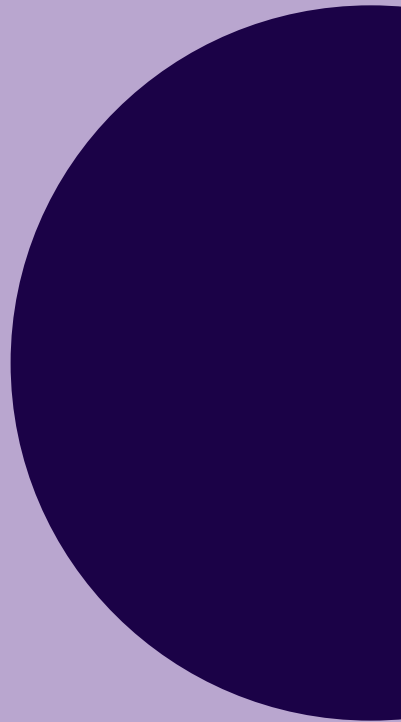
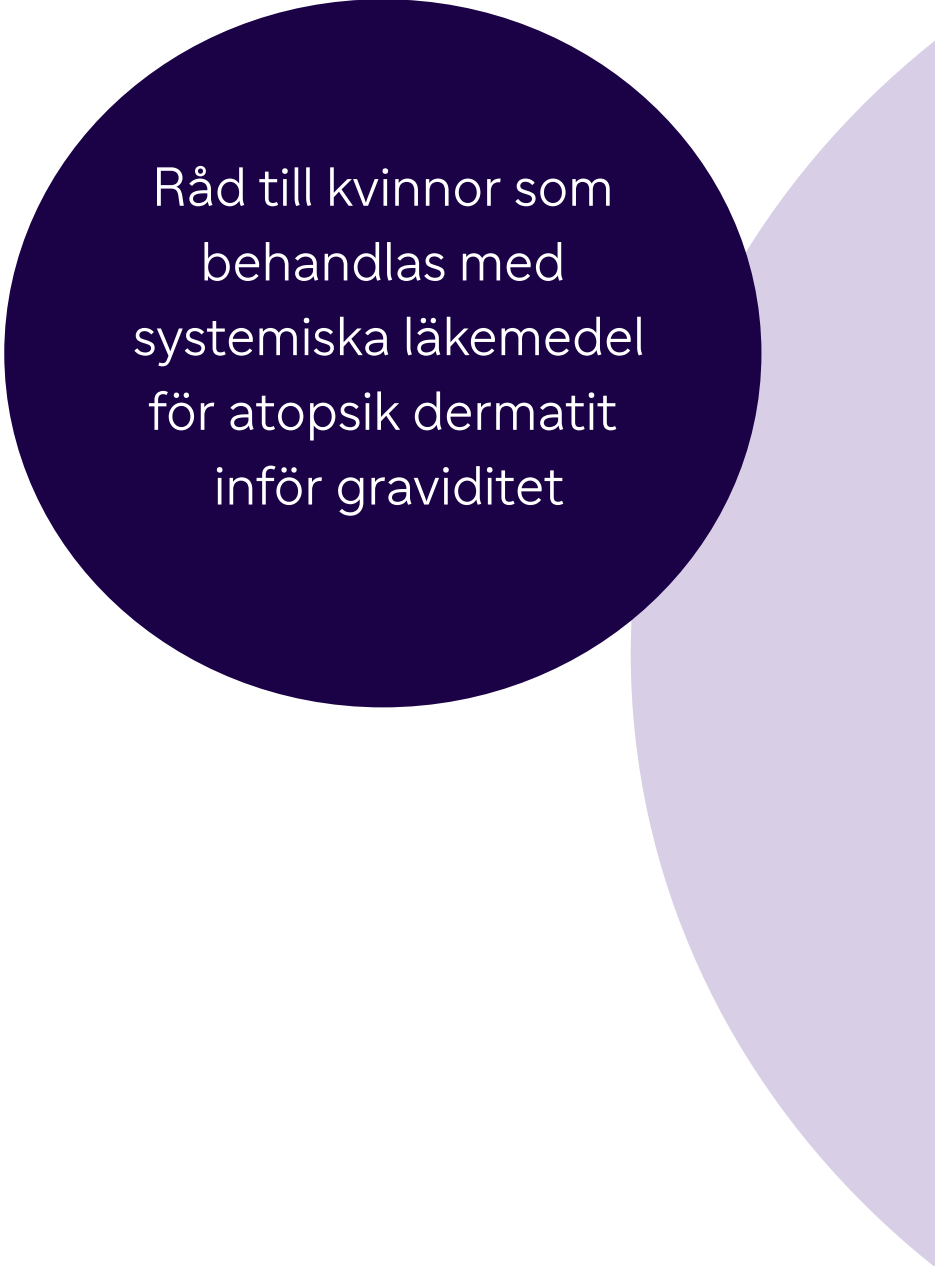

Atopisk dermatit vid graviditet och amning

råd från dermatologer, obstetriker och patienter

Råd till kvinnor som
behandlas med
systemiska läkemedel
för atopisk dermatit
inför graviditet

Är du kvinna med måttlig till svår atopisk dermatit och funderar på att skaffa barn, eller du är gravid bör du prata med sjukvården

Fråga om läkemedel för atopisk dermatit:

När du planerar att bli gravid, under graviditeten och medan du ammar bör du diskutera vilka läkemedel du kan använda och vilka du bör undvika. Det är viktigt att vara medveten om hur olika läkemedel påverkar dig och din bebis.

Kontrollera om du bör avbryta några läkemedel innan du försöker bli gravid:

Vissa läkemedel kan behöva avslutas innan du blir gravid för att undvika problem med fostrets utveckling. Rådgör med din läkare om detta.

Om din atopiska dermatit är välkontrollerad med systemisk behandling:

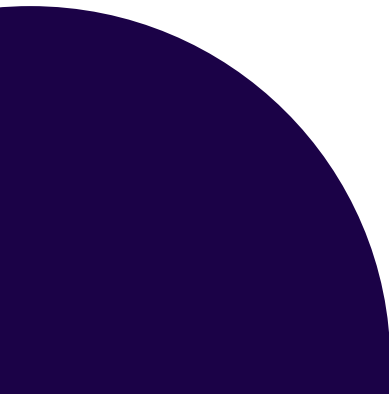
Om du redan använder ett systemiskt läkemedel för att hantera din atopiska dermatit och det fungerar bra, kan det vara möjligt att fortsätta med samma behandling under graviditeten. Fördelarna med medicinen bör vägas mot eventuella risker för barnet i samråd med din läkare.

Informera din mödravård om dina läkemedel:

Om du i samråd med din dermatolog planerar att fortsätta med systemisk behandling för atopisk dermatit, berätta för din barnmorska eller obstetriker så att de kan diskutera detta med din dermatolog.

Denna information baseras på ett konsensusprojektet
om atopisk dermatit under graviditet publicerad i
Journal of the European Academy of Dermatology and
Venereology

Introduktion

Att ha god kontroll av atopisk dermatit (AD) före, under och efter graviditeten är viktigt för mammans välbefinnande, men många kvinnor är underbehandlade. För att hjälpa fler kvinnor att förbättra sin sjukdomskontroll över atopisk dermatit samlades en grupp läkare – dermatologer och obstetriker (specialister på kvinnohälsa under graviditet och förlossning) – och patienter för att diskutera praktiska sätt att hjälpa kvinnor med atopisk dermatit, som kan behöva systemisk behandling för att få den bästa behandlingen inför och under en graviditet, samtidigt som de skyddar sitt ofödda barn.

Atopisk dermatit under graviditet

Symtom på atopisk dermatit under graviditeten kan vara oförutsägbara. De flesta kvinnor upplever att deras sjukdom förvärras, även om cirka 20% finner att deras symtom förbättras. Ofta vill kvinnor inte ta mediciner under graviditeten eftersom de är oroliga för att dessa kan skada deras barn. Samtidigt är det viktigt att ha god kontroll över sitt eksem före och under graviditeten för mammans välbefinnande, och detta är vanligtvis möjligt med rätt stöd, utan att skada det ofödda barnet: *du behöver inte stå ut med besvärliga symtom.*

Expertåsikter och riktlinjer

Medicinska experter har tagit fram riktlinjer baserat på den samlade kunskapen om sjukdomen och behandlingar för att hjälpa läkaren att fatta behandlingsbeslut. Men ibland, vilket ofta är fallet när man behandlar gravida kvinnor, är det medicinska underlaget begränsad. Då kan medicinska experter med djup kunskap om tillgängliga data och långvarig erfarenhet av att behandla dessa patienter samlas för att ta fram råd, sk konsensusriktlinjer.

Detta projekt involverade specialister såväl som patienter

I detta projekt samlades specialistläkare inom hudsjukdomar (dermatologer) och de som specialiserar sig på graviditet och förlossning (obstetriker), specialister som vanligtvis är involverade i vård av gravida kvinnor som har atopisk dermatit. Det involverade också patientrepresentanter med atopisk dermatit, för att säkerställa att även patienternas behov och önskemål togs hänsyn till i råden.

Gruppen diskuterade praktiska sätt som sjukvården kan hjälpa kvinnor att hantera sin atopisk dermatit före, under och efter graviditeten. Arbetet fokuserade på kvinnor med allvarigare symtom, som har behov av systemiska behandlingar (injicerade eller tablett) för att kontrollera sin atopisk dermatit. Riktlinjerna ger också råd till män med atopisk dermatit som planerar en familj.

Projektgruppen involverade läkare och patienter från norra Europa inklusive Belgien, Danmark, Finland, Nederländerna, Norge och Sverige.

Förbättra vård genom bättre samarbete mellan läkare och patienter med gemensamt beslutsfattande

Gruppen utgick från de behandlingar som kan erbjudas till gravida kvinnor och hur man använder dem, använde gruppen de rekommendationerna som redan finns tillgängliga från etablerade medicinska sällskap så som European Task Force on Atopic Dermatitis (ETFAD). Gruppen hade också ytterligare idéer, särskilt om hur man får dermatologer och obstetrikere att bättre arbeta tillsammans och hur läkare och patienter kan fatta gemensamma beslut om behandling.

Råd vid familjeplanering

När det gäller familjeplanering och graviditet är vissa mediciner säkrare än andra. Det är möjligt att behandlas med en systemisk (injicerad/tabletter) medicin under graviditeten. Vissa behandlingar kan dock skada spermier och ägg, vilket gör det svårare att bli gravid eller ökar risken för genetiska defekter. Andra kan skada ett barns utveckling om de tas under graviditeten eller kan passera till barnet i bröstmjolk. Vissa mediciner kan stanna kvar i kroppen efter att du slutat ta dem, så man måste vänta till de har gått ur kroppen innan man börjar försöka få barn.

Med detta i åtanke föreslår gruppen därför att hudläkaren diskuterar familjeplanering med alla patienter med atopisk dermatit i barnafödande ålder – både män och kvinnor. Dessa diskussioner bör inkludera vilka behandlingar som är och inte är lämpliga att använda när man försöker bli gravid, under graviditeten och amning.

Atopisk dermatit under graviditet

Att uppnå och behålla god kontroll över atopisk dermatit är viktigt för mammans välbefinnande. Gruppen föreslår därför:

- *Om topikala krämer/salvor eller UVB (ultraviolett ljusterapi) inte kontrollerar mammans atopisk dermatit tillräckligt, eller hennes atopisk dermatit är allvarlig, bör man överväga systemisk behandling.*
- *Om en kvinna tar ett läkemedel som ger henne god kontroll över hennes atopisk dermatit, kan läkare och patienter diskutera möjligheten att hon kan fortsätta ta den under sin graviditet, om fördelarna överväger riskerna.*

Öka kunskapen om användandet av systemiska behandlingar under graviditet

Vissa läkemedel är säkrare än andra att använda under graviditeten, och kunskapen om vilka som är lämpliga eller inte behöver öka hos alla. Missförstånd eller överdriven oro över ett läkemedels säkerhet vid behandling under graviditeten kan hindra bra diskussioner med patienten och leda till att vården inte blir optimal. Därför rekommenderar gruppen att:

- *Läkare bör bli bättre på att dela med sig av sin kunskap om lämplig användning av läkemedel mot atopisk dermatit under graviditeten, särskilt med andra specialister och mellan kliniker. Detta kommer förbättra stödet av patienten i alla stadier av familjeplanering, befruktning, graviditet och amning.*

Sammanhållen vård av den gravida kvinnan med atopisk dermatit

Hur nära dermatologer och mödravården arbetar tillsammans varierar mycket och ofta saknas etablerade samarbeten för att underlätta kunskapsöverföring och lära av varandra. När sjukvården arbetar tillsammans hjälper det dig – patienten – att få den bästa vården, eftersom de samlar sin kunskap och erfarenhet. Gruppen föreslår följande för att underlätta samarbetet mellan specialistläkarna som vårdar gravida kvinnor med atopisk dermatit:

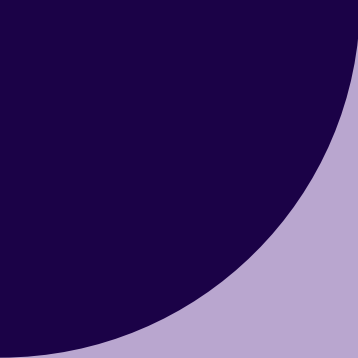
- *Varje klinik bör etablera en ram för delad vård, som beskriver hur dermatologer och mödravården kan arbeta tillsammans för att stödja patienter med atopisk dermatit.*
- *På vissa platser där samarbetet redan är etablerat kan detta användas för att samla data om effekterna av enskilda mediciner när de används under graviditet. Detta kan bidra till att öka kunskapen om medicinerna för att stödja gravida kvinnor i framtiden.*
- *Som ett minimum bör dermatologer informera kvinnans mödravård när en systemisk behandling mot atopisk dermatit förskrivs under graviditeten.*

Referenser

Balakirski G, Novak N. Atopic dermatitis and pregnancy. *J Allergy Clin Immunol* 2022;149:1185-94.

Vestergaard C, Wollenberg A, Thyssen JP. European Task Force on Atopic Dermatitis (ETFAD) Position Paper: treatment of parental atopic dermatitis during preconception, pregnancy and lactation period. *J Eur Acad Dermatol Venereol* 2020;34:426-7.

Deleuran, M., Dézfoulian, B., Elberling, J., Knutar, I., Lapeere, H., Lossius, A.H., Schuttelaar, M.L.A., Stockman, A., Wikström, E., Bradley, M., de Bruin-Weller, M., Gutermuth, J., Mandelin, J.M., Schmidt, M.C., Thyssen, J.P. and Vestergaard, C. (2023), Systemic anti-inflammatory treatment of atopic dermatitis during conception, pregnancy and breastfeeding: interdisciplinary expert consensus in Northern Europe. *J Eur Acad Dermatol Venereol*. Accepted Author Manuscript. <https://doi.org/10.1111/jdv.19512>

sanofi

SANOFI AB | Box 30052 | 104 25 Stockholm | sanofi.se

MAT-SE-2400705(v1.0)OKT2024